

eul_wid: ncu-aa

Τρύφων ὁ γραμματικός ὁ νεώτερος · Tryphon the Grammarian

On Passions

Περὶ παθῶν

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine

Domain: Γραμματική Grammar

Format: Πραγματεία Treatise

- ¹ ^t Περὶ παθῶν τῆς λέξεως κατὰ Τρύφωνα τὸν γραμματικόν. Τὰ τῆς λέξεως πάθη εἰς δύο γενικώτατα διαιροῦνται, ποσόν τε καὶ ποιόν.
- ¹ ¹ εἶδη τοῦ μὲν ποσοῦ ἔνδεια καὶ πλεονασμός, τοῦ δὲ ποιοῦ μετάθεσις καὶ μετάληψις. ἀμφοτέρων δὲ συνελθόντων ὁμοῦ τμησὶς γίνεται. ἔστι δέ, ὡς ἐν κεφαλαίῳ, πάθη πέντε· α' πλεονασμός, β' ἔνδεια, γ' μετάθεσις, δ' μετάληψις, ε' τμησὶς. Πλεονασμός μὲν οὖν ἔστι περισσότης χρόνων ἢ χρόνου, στοιχείων ἢ στοιχείου. ^[5]
- ¹ ³ Ἐνδεια δὲ τούναντίον χρόνου ἢ χρόνων, στοιχείου ἢ στοιχείων ἐλάττωσις. Μετάθεσις δὲ στοιχείου ἔστι μετακίνησις ἐκ τῆς ἰδίας τάξεως ἐφ' ἑτέραν τάξιν, οἷον ὡς ὅταν τὰ δαρτά δρατά λέγωμεν καὶ τὸν προθμόν πορθμόν, ὁμοίως καὶ τὴν καρδίαν κραδίαν καὶ τὸ κράτος κάρτος.
- ¹ ⁴ καλεῖται δὲ καὶ ἐναλλαγή καὶ ὑπέρθεσις. Μετάληψις δὲ ἔστι στοιχείων μετακίνησις ἐπ' ἀντίστοιχον ἄλλο, οἷον ἀπεδανός ἡπεδανός, αἰμοπόται αἰμηπόται, * μέλαξ μάλαξ καὶ τὰ ὅμοια. ^[5]
- ¹ ⁶ Τμησὶς δὲ ἔστι συνθέτου λέξεως διάλυσις εἰς δύο λέξεις, οἷον ἀκρόπολις πόλις ἄκρα, αἶγαγρον ἄγριον αἶγα. Τούτων δὲ τῶν πέντε παθῶν τὰ μὲν εἰς εἶδη τέμνεται, ὃ τε πλεονασμός καὶ ἡ ἔνδεια, τὰ δὲ λοιπά εἰσιν ἄτμητα.
- ¹ ⁸ Τοῦ μὲν πλεονασμοῦ εἶδη εἰσὶν ἐννέα· πρόσθεσις, ἀναδίπλωσις, ἔκτασις, ἐπέκτασις, διαίρεσις, παρένθεσις, διπλασιασμός, παρέμπτωσις, προσχηματισμός. Τῆς δὲ ἐνδείας εἶδη ἐννέα· ἀφαίρεσις, ἄρσις, συστολή, συγκοπή, συναλοιφή, ἔλλειψις, παρέλλειψις, ἐκθλίψις, ἀποκοπή.
- ¹ ¹⁰ Ἀντίκειται δὲ πρόσθεσις μὲν ἀφαιρέσει, ἀναδίπλωσις δὲ ἄρσει, ἔκτασις συστολῇ, ἐπέκτασις συγκοπῇ, διαίρεσις συναλοιφῇ, παρένθεσις ἐλλείψει, διπλασιασμός παρελλείψει, παρέμπτωσις ἐκθλίψει, προσχηματισμός ἀποκοπῇ. Πρόσθεσις μὲν οὖν ἔστι προσθήκη στοιχείου κατ' ἀρχὴν ἢ συλλαβῆς, οἷον σταφίς ἀσταφίς καὶ ὀσταφίς, Σπληδών Ἀσπληδών, στάχυς ἄσταχυς, ὥρα ἐώρα, ἅμα θαμά, οὖρος θοῦρος, εἰλόπεδον θεیلόπεδον [ὄρος θόρος], κιδνάς σκιδνάς, αἴμων δαίμων. ^[5]
- ¹ ¹¹ Προστίθεται δὲ τὸ δίγαμμα παρά τε Ἰῶσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Δωριεῦσι καὶ Λάκωσι καὶ Βοιωτοῖς· οἷον ἄναξ φάναξ, ἑλένα φελένα. προστιθέασι δὲ τοῖς ἀπὸ φωνηέντων ἀρχομένοις· ἅπαξ δὲ παρ' Ἀλκαίῳ τὸ ῥῆξις φρῆξις εἴρηται. Ἀναδίπλωσις ἔστι πρώτης καὶ δευτέρας συλλαβῆς διὰ τῶν αὐτῶν συμφώνων ἢ ἀντιστοιχίων ἐπάλληλος ἐκφορά. ^[10]

- 1 12 γίνεται δὲ ἐπὶ τε ῥημάτων καὶ μετοχῶν καὶ ὀνομάτων. πλεονάζει δὲ παρὰ τε Ἰῶσι καὶ Αἰολεῦσιν· οἷον κάμωσι κεκάμωσι, λάχωσι λελάχωσι, τύχωσι τετύχωσι· καὶ ἐπὶ ὀνομάτων δέ, οἷον ἀτηρός ἀταρτηρός, ἐδή ἐδωδή, ἔτυμον ἐτήτυμον. Ἐκτασις δέ ἐστιν, ὅταν τὰ συστελλόμενα δίχρονα ἐκταθῇ ἢ τὰ βραχέα εἰς τὰ μακρὰ ἀντίστοιχα αὐτῶν μετασταθῇ, οἷον κᾶλός κᾶλός, Ἀπόλλων Ἀπόλλων, τιθέμενος τιθήμενος, δότης δώτης, Κόρα Κώρα (Theocr. ^[5])
- 1 13 6, 36), Τυνδάρεος Τυνδάρεως, μήστορα μήστωρα, Διόνυσος Διώνυσος. Ἐπέκτασις δέ ἐστι πλεονασμός συλλαβῆς κατὰ τὸ μέσον ὁμότονος, ὅταν μὴ γενικὸν παρατήρημα κωλύῃ, οἷον εὔτειχον εὔτειχον, Τρωσί Τρώε <σ> σι, μουσῶν μουσάων, γενή γενεή, ἀδελφός ἀδελφεός, σωρός σωρεός, [αἰχμή αἰχμή, δορή δορέη] ξείνια ξεινήια, πολέμια πολεμήια, ἀλγεινοί ἀλεγεινοί. ^[5]
- 1 15 Διαίρεσις δέ ἐστι συλλαβῆς μακρᾶς ἀνάλυσις ἢ διάστασις εἰς δύο συλλαβάς. τὸ δὲ πάθος Ἰωνικὸν ἐστὶ καὶ Θετταλικόν, τὸ δὲ πλεον Ἰωνικόν ἐστιν, οἷον κοῖλον κῶϊλον, οἰωνῶν ὀϊωνῶν, παῖς πᾶις, Διομήδους Διομήδεος, βέλους βέλεος, (εἰ μὴ ἀνάπαλιν τὸ μὲν Διομήδους καὶ βέλους συνήρηται, τὸ δὲ Διομήδεος καὶ βέλεος ὀλοκληρότατά εἰσιν, ἐπεὶ αἱ εἰς οὓς λήγουσαι γενικαὶ ἀπὸ περιττοσυλλάβων συναιροῦνται)· καὶ ἄλιν πυλῶν πυλέων. Παρένθεσις δέ ἐστι προσθήκη φωνήεντος κατὰ τὸ μέσον οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον πνέοντος πνείνοντος, πλέοντος πλείοντος, ἔο εἶο, ἐμέο ἐμεῖο, σέο σεῖο, ἔαται εἵαται, κενός κεινός, ξένος ξεινός, ἔνατος εἵνατος, ἐνάλιος εἵναλιος, ἐληλυθός εἰληλ <ο> υθός. ^[5]
- 1 16 Τὸ δὲ πάθος Ἰώνων. Διπλασιασμός δέ ἐστι τοῦ αὐτοῦ συμφώνου προσθήκη κατὰ τὸ μέσον οὐκ ἀποτελοῦντος συλλαβὴν, οἷον ὅτι ὅττι, ὅπως ὅππως, ὁπότε ὁππότε, ἐρύσασθαι ἐρύσσασθαι, ἄδην ἄδδην, μέσον μέσσον, ἔδσειεν ἔδδσειεν, ἔνεπε ἔννεπε, τόσον τόσσον. ^[5]
- 1 17 Τὸ δὲ πάθος Ἰώνων καὶ Αἰολέων. Παρέμπτωσις δέ ἐστι προσθήκη συμφώνου κατὰ τὸ μέσον οὐκ ἀποτελοῦντος συλλαβὴν, οἷον ἀλκυὼν ἀλκυδῶν, λεγόμεθα λεγόμεσθα, φερέβιος φερέσβιος, πόλις πτόλις, Πολεμαῖος Πτολεμαῖος.
- 1 19 Προσχηματισμός δέ ἐστι προσθήκη συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος· ἔστι δὲ τῶν τεσσάρων διαλέκτων ἴδιος, οἷον πολέμοις πολέμοισι, τοῖς τοῖσι, φίλοις φίλοισι, ὄνεια ὄνεῖατα, πρόσωπα προσώπατα, ἐγὼ ἐγώνη, τύ τύνη, ἦς ἦσθα. Ἀφαίρεσις ἐστὶ κατ' ἀρχὴν ἀποβολὴ στοιχείου ἢ συλλαβῆς (τὸ δὲ πάθος τῶν Ἰώνων), οἷον ἐορτὴ ὀρτή, ἔτυπτον τύπτον, γαῖα αἶα, πτισάνη * τισάνη, τελέως λέως, τέως ἔως, ἐκεῖνος κεῖνος, ἐχθές χθές, καὶ τὰ ὅμοια. ^[5]
- 1 21 Ἄρσις δέ ἐστιν ἀποβολὴ κατ' ἀρχὴν τῆς ἀναδεδιπλωμένης συλλαβῆς, οἷον βεβλήσθαι βλήσθαι, δεδέχθαι δέχθαι, βεβλημένος βλήμενος, δεδεγμένος δέγμενος· εἰ μὴ ἀνάπαλιν τὸ βλήμενος καὶ δέγμενός εἰσιν Αἰολικὰ συγκοπέντα κατὰ τὸ μέσον. Συστολὴ δέ ἐστιν ὅταν τὰ ἐκτεινόμενα δίχρονα συστέλληται ἢ τὰ μακρὰ εἰς τὰ βραχέα ἀντίστοιχα αὐτῶν μετασταθῇ, οἷον ἡμῖν ἀμίν, ὑμῖν ὑμίν, ἀργῆτα ἀργέτα, ξηρόν ξερόν, καὶ ἕτερα ὅμοια· φυσίζως φυσίζοος. ^[5]
- 1 23 Συγκοπὴ δέ ἐστιν ἀποβολὴ συλλαβῆς κατὰ τὸ μέσον· ἀνατρέχει δὲ ὁ ὀξύς τόνος, οἷον ἀλλόμενος ἄλμενος, καὶ αὐτός ἐστιν ὁ συγκοπτόμενος· μὴ συγκοπτόμενος δὲ ἀνατρέχει καὶ ἐφ' ἕτερον λόγον. Αἰολέων δὲ τὸ πάθος, οἷον κακόμορος κάμμορος, δασύσκιος δάσκιος, κακοδαιμονέστερος καδδαιμονέστερος, ὡς παρ' Ἐπιχάρμῳ (ed. Lorenz p. 238), καταβαλῶν καββαλῶν. τὸ δὲ κάτθανεν ἀπὸ τοῦ κατέθανεν (διὰ τὸ κακόφωνον δὲ οὐκ ἥλλακται τὸ τ), καὶ τὸ κάπ φάλαρα (Π 106) ἀντὶ τοῦ κατὰ φάλαρα. δυνάμει γὰρ ταῦτα ἥλλακται· εἰς γὰρ τὰ ἀντίστοιχα αὐτῶν ψιλὰ ἥλλακται. Συναλοιφὴ δέ ἐστι δυοῖν συλλαβῶν κατὰ φωνήεντα ἔνωσις κατὰ μεταβολὰς τόνων. ^[10]
- 1 24 γίνεται δὲ κατὰ τρόπους ἐπτὰ· ἀπλοῦς μὲν τρεῖς, κατ' ἔκθλιψιν, κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν. κατ' ἔκθλιψιν, οἷον ἐπὶ ἐμέ ἐπ' ἐμέ, οὐχὶ οὕτως οὐχ οὕτως, κατὰ κρᾶσιν δέ, ὡς τὰμά ἀντὶ τοῦ τὰ ἐμά.

κατὰ συναίρεσιν δέ, πάϊς παῖς, Νηρηΐδες ἀντὶ τοῦ Νηρηΐδες. Συνθέτους δὲ ἐκ τούτων τέσσαρας· κατ' ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ἐγῶμαι ἀντὶ τοῦ ἐγὼ οἶμαι, ἐγῶδα ἀντὶ τοῦ ἐγὼ οἶδα. κατὰ κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ὠπόλος ἀντὶ τοῦ ὀ αἰπόλος. κατ' ἔκθλιψιν καὶ κρᾶσιν, οἷον κᾶγῶ ἀντὶ τοῦ καὶ ἐγὼ. κατ' ἔκθλιψιν, κρᾶσιν καὶ συναίρεσιν, οἷον καὶ εἴτα κᾶτα, οἱ αἰπόλοι ὠπόλοι. Ἑλλειψις δὲ ἐστὶν ἀποβολὴ φωνήεντος κατὰ τὸ μέσον οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον ἀμνίον ἀντὶ τοῦ αἰμνίον (σημαίνει δὲ τὸ αἶμα δεχόμενον ἀγγεῖον), ἑταῖρος ἑταρος, ἀμύξαι ἀντὶ τοῦ αἰμύξαι, γεραόν ἀντὶ τοῦ γεραίον. ^[5]

- 1 26 Παρέλλειψις δὲ ἐστὶν, ὅταν ἔν τι τῶν διπλασιαζομένων συμφώνων παραλείπεται, ὡς παρ' Ἀλκαίῳ τὸ κάλιον ἀντὶ τοῦ κάλλιον (cf. p. 20, 23, An. Par. III 278, 9, Bergk poet. lyr. III 3 p. 961, 134). Ἐκθλιψις δὲ ἐστὶν ἀποβολὴ συμφώνου κατὰ τὸ μέσον, ὡς τὸ σκῆπτρον σκῆπτον παρ' Αἰολεῦσιν.
- 1 28 Ἀποκοπὴ δὲ ἐστὶ μιᾶς συλλαβῆς ἔνδεια κατὰ τὸ τέλος, (Δωριέων δὲ τὸ πάθος,) οἷον δῶμα δῶ, κρίμνον κρῖ, κυκεῶνα κυκεῶ, κίνδυνος κίνδυν. τὸ δὲ παρ' Ἡσιόδῳ (Theog. 933) Ναίει χρύσεια δῶ ἀντὶ τοῦ δώματα οὐ δύο συλλαβῶν ἐστὶν ἔνδεια, ἀλλὰ μιᾶς φθάσαν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ ἀποκοπῆναι οὐκέτι ἐκλίθη. Ἔτερα πάθη λέξεων. ^[5]
- 2 1 Πάθη δὲ λέξεως τὰ μὲν ἀπὸ πλεονασμοῦ συμβαίνει, οὗ εἶδη ἐννέα· πρό <σ> θεσις, ἀναδίπλωσις, ἔκτασις, ἐπέκτασις, διαίρεσις, παρένθεσις, διπλασιασμός, παρέμπτωσις, προσχηματισμός· τὰ δὲ ἀπὸ ἐνδείας, ἧς εἶδη, ἀντικείμενα τοῦ πλεονασμοῦ· ἀφαίρεσις, ἄρσις, συστολή, συγκοπή, συναίρεσις, ἔλλειψις, παρέλλειψις, ἔκθλιψις, ἀποκοπή. Ἔστι τοίνυν πρό <σ> θεσις προσθήκη κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου· συλλαβῆς μὲν, οἷον σταφίς ἀσταφίς· στοιχείου <δέ>, οἷον ἄμμος ψάμμος, καὶ τὰ τοιαῦτα. ^[5]
- 2 3 Ἀφαίρεσις δὲ ἀποβολὴ κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου, οἷον ἐκεῖνος κεῖνος, πτισάνη * τισάνη. Ἀναδίπλωσις ἐστὶ πρώτης συλλαβῆς διὰ τῶν αὐτῶν συμφώνων συλλαβὴν ποιούντων ἐπάλληλος ἐκφορά, οἷον κλῦθι κέκλυθι.
- 2 5 Ἄρσις δὲ ἀποβολὴ κατ' ἀρχὴν τῆς ἀναδιπλουμένης συλλαβῆς, οἷον δεδεγμένος δέγμενος. Ἐκτασις δὲ ὅταν τὰ συστελλόμενα δίχρονα ἐκταθῇ, ὡς Ἄρες Ἄρες, ἢ ὄντα φύσει βραχέα εἰς τὰ φύσει μακρὰ ἀντίστοιχα μεταστῇ, οἷον φυσίζοος φυσίζωος.
- 2 7 Συστολή δὲ ἢ τὰ ἀντικείμενα ποιοῦσα· ἢ τὰ ἐκτεινόμενα δίχρονα συστελλούσα, ἢ τὰ φύσει μακρὰ εἰς τὰ φύσει βραχέα μεταβάλλουσα, ὡς τὸ ξηρόν ξερόν. Ἐπέκτασις δὲ ἐστὶ πλεονασμός συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς ἢ φωνήεντος ποιοῦντος συλλαβὴν· καὶ συλλαβῆς μὲν, ὡς ἔτυμον ἐτήτυμον· φωνήεντος δέ, ὡς γέννα γέεννα.
- 2 9 Συγκοπὴ δὲ ἀποβολὴ συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, ἢ φωνήεντος ποιοῦντος συλλαβὴν· καὶ συλλαβῆς μὲν, ὡς ὁμόπατρος ὅπατρος· φωνήεντος δέ, ὡς πατέρος πατρός. Διαίρεσις δὲ συλλαβῆς δίφθογγον ἐχούσης ἀνάλυσιν ἢ διάλυσιν εἰς δύο συλλαβάς, ὡς παῖς πάϊς.
- 2 11 Συναίρεσις δὲ ἢ τὸν ἀντίον ποιοῦσα τῇ διαιρέσει, οἷον Δημοσθένει Δημοσθένει. Παρένθεσις δὲ ἐστὶ προσθήκη φωνήεντος ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, εἰ ἐλλείψοι, οἷον μόνος μούνος, ὁδός οὐδός.
- 2 12 [Omissa est ἔλλειψις]. Διπλασιασμός ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου προσθήκη ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οἷον ἔδεισεν ἔδδισεν.
- 2 14 Παρέλλειψις δὲ ἐνός τῶν αὐτῶν συμφώνων ἐκβολὴ ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οἷον κάλλιον κάλιον. Παρέμπτωσις δὲ προσθήκη ἐνός συμφώνου κατὰ τὸ μέσον οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον πόλις πτόλις, φερέβιος φερέσβιος.

Ἐκθλιψις ἢ θλίψις ἐστὶν ἀποβολὴ συμφώνου κατὰ τὸ μέσον οὐ ποιοῦντος συλλαβὴν, οἷον σκηπτρον σκήπτον, σκηπτροῦχος σκηπτοῦχος. Προσχηματισμός ἐστι προσθήκη μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος, οἷον ὄνειρος ὀνείρατος.

- 2 18 Ἀποκοπὴ δὲ ἀφαίρεσις μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος, δάκρυον δάκρυ, σκέπασμα σκέπα, δῶμα δῶ. Καὶ αὗται μὲν αἱ ἐννέα συζυγίαι τοῦ πλεονασμοῦ καὶ τῆς ἐνδεΐας, αἵτινες ὑπὸ τὸ ποσὸν ἀνάγονται.
- 2 19 αἱ δὲ ὑπὸ τὸ ποιόν, αὗται· συναλοιφή, μετάθεσις, μετάληψις, <τμησις>, μετασχηματισμός, ἀντίθεσις, μετατύπωσις, παραλλαγή καὶ συναλλαγή. Συναλοιφή ἐστὶ δύο συλλαβῶν κατὰ φωνήεντα ἔνωσις. ^[5]
- 2 20 γίνεται δὲ κατὰ ἑπτὰ τρόπους. ἀπλοῦς μὲν τρεῖς· κατὰ ἔκθλιψιν, κατὰ κῤῥασιν, κατὰ συναίρεσιν. συνθέτους δὲ τέσσαρας· κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, κατὰ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν. Κατὰ ἔκθλιψιν μὲν, οἷον ἐπὶ ἐμέ ἐπ' ἐμέ· καὶ ὅταν ἐκθλιβομένου φωνήεντος βραχέος συνεκθλίβηται ὁ χρόνος αὐτοῦ. ^[5]
- 2 23 Κῤῥασις δέ, οἷον τὰ ἐμά τὰμά, καὶ ὅταν φωνήεντος φθειρομένου βραχέος ὁ χρόνος αὐτοῦ τῷ γειτονοῦντι βραχεῖ φωνήεντι προσελθὼν ἐκτείνῃ αὐτό. Συναίρεσις δέ, οἷον Νηρηίδα Νηρῆδα· καὶ ὅταν τὸ μὲν πλῆρες τῆς γραφῆς φυλάττηται καὶ ἡ δύναμις, ἐνδεῖ δὲ μᾶλλον ἢ τῶν συλλαβῶν ποσότης.
- 2 24 τοῦτο γίνεται ἐπὶ μόνου τοῦ ἱ, ὃ καὶ προσγράφεται μὴ ἐκφωνούμενον. Κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν, οἷον καὶ ἐγὼ κἀγώ· τέθλιπται γὰρ τὸ ἱ, κέκραται δὲ ὁ τοῦ ᾱ καὶ ἑ χρόνος εἰς ᾱ μακρόν. ^[5]
- 2 26 Κατὰ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, οἷον <ἐγώ> οἶδα ἐγῶδα· τέθλιπται μὲν τὸ ὄ, συνήρηται δὲ τὸ ὦ, προσγραφέντος καὶ τοῦ ἱ. Κῤῥασις δὲ καὶ συναίρεσις ἐστίν, οἷον τὸ οἰκίδιον τῶκίδιον· κινρῶνται γὰρ τὰ δύο ὄ εἰς ὦ μέγα Ἀττικῶς.
- 2 27 εἴτα συναιρεῖται τὸ ὦ μέγα μετὰ τοῦ ἱ εἰς τὴν ὠ δίφθογγον καταχρηστικῶς. <Κατ'> ἔκθλιψιν δὲ καὶ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν, οἷον οἱ αἰπόλοι ὠπόλοι· τέθλιπται μὲν τὸ ἱ τῆς διφθόγγου, κέκραται δὲ τὸ ᾱ καὶ ὀ εἰς ὠ μέγα, συνήρηται δὲ τὸ ὠ καὶ ἱ.
- 2 29 Μετάθεσις ἐστὶ στοιχείου μετακίνησις ἐκ τῆς ἰδίας τάξεως εἰς ἑτέραν τάξιν, οἷον καρδία κραδία, δαρτά δρατά· καλεῖται δὲ τοῦτο καὶ ἐναλλαγή καὶ ὑπέρθεσις. Συνέπεται δὲ τῇ μεταθέσει μετάληψις καὶ τμησις. Μετάληψις δὲ ἐστὶ τροπὴ συμφώνου εἰς σύμφωνον ἢ φωνήεντος εἰς φωνήεν, οἷον βλήχων γλήχων, ἀριθμός ἀριθμός, ἀπεδανός ἡπεδανός, * μέλαξ μάλαξ ἀργαλέον * ἀργαλέον.
- 2 31 Τμησις δὲ ἐστὶ λέξεως συνθέτου διάλυσις, οἷον ἀκρόπολις πόλις ἄκρα, αἶγαγρον ἄγριον αἶγα. Μετασχηματισμός ἐστίν οἷον παρθένος παρθενικός.
- 2 33 Ἀντίθεσις ἐστίν οἷον Διονύσιος Διόνυσος. Μετατύπωσις ἐστίν οἷον ἐξ Ἰλίου Ἰλιόθεν, ἐξ οὐρανοῦ οὐρανόθεν.
- 2 35 Παραλλαγή ἐστίν οἷον Πριάμου Πριάμοιο, ὁδοῦ ὁδοῖο, σοφοῦ σοφοῖο, καλοῦ καλοῖο, πόλου πόλοιο. ἔστι δὲ τὸ πάθος τῶν Ἰώνων. Συναλλαγή ἐστίν οἷον Ἥρα Ἥρη, ἡδύ ἀδύ, ἡμέρα ἀμέρα.
- 3 t Τρύφωνος περὶ τῶν ἐν λέξει παθῶν. Τὰ τῆς λέξεως πάθη ἢ ἀπὸ πλεονασμοῦ γίνονται ἢ ἀπὸ ἐνδεΐας.
- 3 1 ἀπὸ πλεονασμοῦ μὲν εἰσὶν εἴδη ἐννέα· πρόσθεσις, ἀναδίπλωσις, ἔκτασις, ἐπέκτασις, διαίρεσις, παρένθεσις, διπλασιασμός, παρέμπτωσις καὶ <προ> σχηματισμός. Τῆς ἐνδεΐας δὲ πάλιν ἐννέα ἀντικείμενα τοῖς ἤδη ῥηθεῖσιν· ἀφαίρεσις, ἄρσις, συστολή, συγκοπή, συναλοιφή, ἔλλειψις, <παρέλλειψις>, ἔκθλιψις καὶ ἀποκοπή· ὥς <τε> γίνεσθαι ἕκ τε τοῦ πλεονασμοῦ καὶ τῆς

ἐνδείας συζυγίας ἐννέα ἀντικειμένας, αἱ καὶ ῥηθήσονται, πλὴν ἐφ' ἐκάστης προτερεύσει μὲν τὰ πλεονασμοῦ, δευτερεύσει δὲ τὰ τῆς ἐνδείας. Πρόσθεσις ἐστὶ προσθήκη κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου· συλλαβῆς μὲν, οἷον σταφίς ἀσταφίς, στάχυς ἄσταχυς. ^[10]

3 2 στοιχείου δέ, οἷον εἰλόπεδον θειλόπεδον, οὔρος θοῦρος, κιδνάς σκιδνάς, ἅμα, θαμά, [ὄρος θόρος], καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀφαίρεσις δὲ ἀποβολὴ κατ' ἀρχὴν συλλαβῆς ἢ στοιχείου· συλλαβῆς μὲν, οἷον ἐορτὴ ὀρτὴ, ἐκεῖνος κεῖνος· στοιχείου δέ, οἷον πτισάνη * τισάνη, γαῖα αῖα, λείβω εἴβω. ^[5]

3 4 Ἀναδίπλωσις ἐστὶ πρώτης συλλαβῆς διὰ τῶν αὐτῶν συμφώνων συλλαβὴν ποιοῦντων ἐπάλληλος ἐκφορά, οἷον κλυθὶ κέκλυθι, κάμωσι κεκάμωσι, δάπτουσι δαρδάπτουσι, δέρκετο δεδέρκετο. Ταῦτα δὲ καὶ χάριν ἐμφάσεως ἔχουσι τὸ ρ. δῆλον γὰρ τὸ σφοδρὸν τῆς βρώσεως καὶ τὸ ἐπίμονον τῆς ὀράσεως. τὸ μέντοι δεδέρκετο καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ ρ γέγονεν. Ἄρσις ἐστὶν ἀποβολὴ κατ' ἀρχὴν τῆς ἀναδιπλουμένης συλλαβῆς, οἷον βεβληθαι βληθαι, βεβλημένος βλήμενος, δεδεγμένος δέγμενος. ^[5]

3 6 Ἑκτασίς ἐστὶν ὅταν ἡ τὰ συστελλόμενα δίχρονα ἐκταθῇ, ὡς τὸ Ἄρες ἄρες, (τὸ γὰρ πρῶτον ἄ μακρὸν γέγονεν,) ἢ τὰ φύσει βραχέα εἰς φύσει μακρὰ ἀντίστοιχα μεταστῇ, οἷον φυσίζωος φυσίζωος, λαοσσός * λαοσσῶος, τιθέμενος τιθήμενος, Διόνυσος Διώνυσος. Συστολή ἐστὶν ὅταν ἐκτεινόμενα δίχρονα συσταλῇ, οἷον ὕμιν ὕμιν, ἢ τὰ φύσει μακρὰ εἰς φύσει βραχέα ἀντίστοιχα μεταστῇ [φυσίζωος φυσίζος (sic) λαοσσῶος λαοσσός]· ἀργῆτα ἀργέτα, ξηρόν ξερόν· τὸ δὲ πόληος καὶ βασιλῆος καὶ τὰ τοιαῦτα κατὰ μὲν τὸ ἡ ἑκτασίς ἐστὶ, κατὰ δὲ τὸ ο̄ συστολή. ^[5]

3 8 Ἐπέκτασις ἐστὶ πλεονασμὸς συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς ἢ φωνήεντος ποιοῦντος συλλαβὴν. καὶ συλλαβῆς μὲν, οἷον ἔτυμον ἐτήτυμον, ἐδὴ ἐδωδὴ, ἀτηρός ἀταρτηρός. φωνήεντος δέ, οἷον γενὴ γενεή, ἀδελφός, ἀδελφεός, πυλὼν πυλέων, Εὐτυχον Εὐτύχιον, πολέμια πολεμήϊα, ἀλγεινοὶ ἀλεγεινοὶ, Ἑρακλεία Ἑρακλεῖα δύναιμι. Συγκοπὴ ἐστὶν ἀποκοπὴ συλλαβῆς ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς ἢ φωνήεντος ποιοῦντος συλλαβὴν· συλλαβῆς μὲν, οἷον ὁμόπατρος ὄπατρος, ὁμότριχας ὄτριχας, ὁμοέτεας οἰέτεας. ^[5]

3 9 φωνήεντος δέ, οἷον φέρετε φέρτε, τίποτε τίπτε, πατέρος πατρός, καὶ τὰ τοιαῦτα. Διαίρεσις ἐστὶ συλλαβῆς δίφθογγον ἐχούσης ἀνάλυσις ἢ διάστασις εἰς δύο συλλαβάς, οἷον κοῖλος κῶϊλος, οἰώνος οἰώνος, παῖς πάϊς. ^[5]

3 10 τινὲς δὲ καὶ τὸ βέλεος καὶ Διομήδεος διαίρεσιν λέγουσιν. Συναλοιφή ἐστὶ δύο συλλαβῶν κατὰ τὰ φωνήεντα ἔνωσις.

3 11 γίνεται δὲ κατὰ τρόπους ἑπτὰ. ἀπλοῦς μὲν τρεῖς κατὰ ἔκθλιψιν, κατὰ κῤῥασιν, κατὰ συναίρεσιν. συνθέτους δὲ τέσσαρας· κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν, κατὰ ἔκθλιψιν καὶ συναίρεσιν, κατὰ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν, καὶ κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν. Κριτέον δὲ πρῶτον τοὺς ἀπλοῦς· κατὰ ἔκθλιψιν μὲν, οἷον ἐπὶ ἐμέ ἐπ' ἐμέ· ὅταν ἐκθλιβομένου φωνήεντος οἶο <υ> δηποτοῦν βραχέος συνεκθλιβῇ καὶ ὁ χρόνος αὐτοῦ. κατὰ κῤῥασιν δέ, οἷον τὰ ἐμά τὰμά· καὶ ὅταν φωνήεντος βραχέος φθειρομένου ὁ χρόνος αὐτοῦ τῷ γειτονοῦντι βραχεῖ φωνήεντι προσελθὼν ἐκτείνῃ αὐτό. κατὰ συναίρεσιν δέ, οἷον Νηρηΐδα Νηρηῖδα· καὶ ὅταν τὸ μὲν πλήρες τῆς γραφῆς φυλάττηται καὶ ἡ δύναμις, ἐνδεῖ δὲ μόνον ἡ τῶν συλλαβῶν ποσότης. τοῦτο δὲ γίνεται ἐπὶ τῆς ἰ μόνου, ἢ καὶ προσγράφεται μὴ ἐκφωνουμένη. Κριτέον δὲ καὶ περὶ τῶν συνθέτων. κατὰ ἔκθλιψιν καὶ κῤῥασιν, οἷον καὶ ἐγὼ ἀγῶ· τέθλιπται γὰρ τὸ ἰ, κέκρται δὲ τὸ ἄ καὶ ὁ τοῦ ε̄ χρόνος εἰς ἄ μακρόν. κατὰ ἔκθλιψιν δὲ καὶ συναίρεσιν, οἷον ἐγὼ οἶδα, ἐγῶδα· τέθλιπται γὰρ τὸ ο̄, συνήρηται δὲ τὸ ω̄, προσγραφέντος καὶ τοῦ ἰ. κατὰ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν, οἷον ὁ αἰπόλος ὠπόλος· κέκρται γὰρ τὸ ο̄ καὶ ἄ εἰς ὠ μέγα, συνήρηται δὲ τὸ ω̄ καὶ τὸ ἰ. κατὰ ἔκθλιψιν δὲ καὶ κῤῥασιν καὶ συναίρεσιν, οἷον οἱ αἰπόλοι ὠπόλοι· τέθλιπται γὰρ τὸ ἰ τῆς οἱ δίφθογγου, κέκρται δὲ τὸ ο̄ καὶ ἄ εἰς ὠ μέγα, συνήρηται δὲ τὸ ω̄ καὶ τὸ ἰ. ἔστι δὲ παρὰ ταῦτα καὶ ἕτερον εἶδος, ὅπερ

ἰδιαζόντως συναλοιφή ὀνομάζεται. γίνεται δὲ ὅταν ἐνουμένων δύο λέξεων κατὰ φωνήεντα τὸ τῆς δευτέρας λέξεως φωνῇεν ἔτυχάνον <ὄν> εἰς ὃ μεταβληθῇ, οἷον τὸ ἔλαιον τοῦλαιον, τὸ ἔργον τοῦργον, τὸ ἐναντίον τούναντίον, καὶ τὰ τοιαῦτα. Παρένθεσις ἐστὶ προσθήκη φωνήεντος ἥτοι τοῦ ἱ ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οἷον πλέοντες πλείοντες, ἕως εἴως, ἐμέο ἐμεῖο, ἔαται εἴαται, κενή κεινή, ἔνατος εἵνατος, ἐληλυθώς εἰληλ <ο> υθώς. ^[30]

3 13 Ἑλλειψίς ἐστὶν ἀποβολὴ τοῦ αὐτοῦ φωνήεντος ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς οὐ ποιοῦντος συλλαβήν, οἷον γηραιός γηράος, ἐταῖρος ἔταρος, Ἀλκαῖος Ἄλκαος, αἰμύξαι ἀμύξαι ἀντὶ τοῦ ξέσαι, εἰς Χύσιν ἐς Χρύσιν, καὶ τὰ ὅμοια. Διπλασιασμός ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ συμφώνου προσθήκη ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς οὐ ποιοῦντος συλλαβήν, οἷον μέσος μέσσος, ἔδδισεν ἔδδισεν, τόσος τόσος, ὅτι ὅτι, νήεσι νήεσσι, ἔνεπεν ἔνεπεν, ὁπότερος ὁπότερος. ^[5]

3 15 Παρέλλειψίς ἐστὶν ἐντὸς τῶν αὐτῶν συμφώνων ἐκβολὴ ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς, οἷον κάλλιον κάλιον, ὥφελles ὥφελes [θαῖττον θᾶτον]. Παρέμπτωσις ἐστὶ προσθήκη ἐνὸς συμφώνου ἐντὸς τῆς πρώτης καὶ τελευταίας συλλαβῆς οὐ ποιοῦντος συλλαβήν, οἷον σκῆπτρον σκῆπτρον.

3 16 [Omissa est ἔκθλιψις]. Προσχηματισμός ἐστὶ προσθήκη μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος, οἷον (spatium 4—6 litterarum vacuum).

3 18 Ἀποκοπὴ ἐστὶ μιᾶς συλλαβῆς κατὰ τὸ τέλος <ἀφαίρεσις>, οἷον δῶμα δῶ, κυκεῶνα κυκεῶ, Ἀπόλλωνα Ἀπόλλω, δάκρυον δάκρυ, ὅτι ὅ, ὡς τὸ ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας (τ 543). τὸ δὲ χρύσεια δῶ (Hes. Theog. 933) οὐ δύο συλλαβῶν ἀποκοπὴν πέπονθεν, ἀλλὰ μιᾶς. φθάσαν γὰρ ἐπὶ τῆς εὐθείας ἀποκοπῆναι ἄκλιτον ἔμεινεν. Καὶ αὗται μὲν αἱ ἐννέα συζυγίαι τοῦ τε πλεονασμοῦ καὶ τῆς ἐνδείας εἰσὶν, ἅπερ ὑπὸ ποσὰ ἀνάγονται. Ῥητέον δὲ καὶ περὶ τῆς μεταθέσεως καὶ μεταλήψεως, αἵπερ εἰσὶ τοῦ ποιητοῦ. Μετάθεσις τοίνυν ἐστὶ στοιχείου μετακίνησις ἀπὸ τῆς ἰδίας τάξεως ἐφ' ἑτέραν τάξιν, ὡς ὅταν τὰ δαρτὰ δρατὰ λέγωμεν, καὶ τὸν πρόθ[υ]μον πόρθ[υ]μον, καὶ τὴν καρδίαν κραδίαν καὶ τὸ κράτος κάρτος, καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ (Cer. ^[5]

3 19 86) ἀμιθρῆσαι ἀντὶ τοῦ ἀριθμῆσαι. καλεῖται δὲ καὶ ἐναλλαγὴ καὶ ὑπέρθεσις. Τὸ δὲ πάθος Ἰώνων. Μετάληψίς ἐστὶ στοιχείου μετακίνησις ἐφ' ἕτερον στοιχεῖον, οἷον ἀπεδανός ἡπεδανός, * μέλαξ μάλαξ, αἰμοπόται, αἰμηπόται, καὶ τὰ ὅμοια.